

170 404

TÜRKİYE'DE HAC ORGANİZASYONU SEMPOZYUMU

(Tebliğ ve Müzakereler)

(7-9 TEMMUZ 2006)

TÜRKİYE BİLİMSEL VE İSLAMİ İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	170404
Tas. No:	297.541 TÜR.H

Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları: 691
İlmî Eserler: 119

*Türkiye'de Hac Organizasyonu Sempozyumu
(Tebliğ ve Müzakerele)*

Editör: Dr. Mehmet BULUT

Grafik-Tasarım: TN İletişim (0312. 431 28 68)

Baskı Kontrol: M. Ali SOY

Baskı: Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi
OSTİM Örnek Sanayi Sitesi 1. Cd 358. Sk. No: 11 06370 Yenimahalle / Ankara

Mayıs 2007, Ankara

2007-06-Y-0003-691
ISBN 978-975-19-4028-5

© Diyanet İşleri Başkanlığı

İletişim Adresi
Eskişehir Yolu 9. km. Çankaya / Ankara
tel.: 0312. 295 72 94 - faks: 0312. 284 72 88
diniyayinlar@diyanet.gov.tr

Hac Organizasyonunda Görevlendirilecek Ekip Personelinin Eğitimi

Mahmut SEVGİLİ

Diyanet İşleri Başkanlığı Teftiş Kurulu Başkanı

Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlar. Sözlerime bizleri yaratan, yaşatan ve Beytini ziyaret edip hac yapmak için mukaddes beldelelere çağırın, burada ve orada bir araya getiren Yüce Rabbimize sonsuz hamd ve senalar ederek, Rabbimizin emirlerini biz Müslümanlara tebliğ eden Rahmet Peygamberi Hz. Muhammed Mustafa'ya salât ve selâm getirerek ve sizleri de saygıyla selâmlayarak başlıyorum.

Bildiğiniz gibi sempozyumumuzun bu oturumunda, "hac organizasyonunda görevlendirilecek ekip personelinin sevk, idare ve sosyal ilişkileri nasıl olmalıdır" sorusuna cevap aramaya çalışarak bu konuyu hep birlikte müzakere edeceğiz.

Malûmları olduğu üzere dinimiz İslâm'ın beş temel esasından biri olan hac, Hicret'in 9. yılında, dinî ölçülere göre zengin, sağlıklı, hac ibadetini yapmasına mani herhangi bir engeli bulunmayan her Müslümanın ömründe bir defa yapması emrolunan bir ibadettir.

Müslümanların başta Kâbe olmak üzere belli yerleri ziyaret ederek hac yapmakla emrolunmalarından bu yana bu ibadet hep bir disiplin ve organize ile gerçekleştirilmiştir. Diğer ibadetlerde de olduğu gibi hac ibadetiyle Hz. Peygamber (SAV) yakından ilgilenmiş ve bu ibadetin farz kılındığı Hicret'in 9. yılında organize başında Hz. Ebû Bekir efendimizi görevlendirmiştir. Hicretin 10. senesinde de Hz. Peygamber (SAV) bizzat başında bulunduğu organize ile meşhur Vedâ Haccı ifa edilmiştir.

Dünyanın çeşitli ülkelerinden hacca giden Müslümanlar bu seyahatlerini genelde organizasyonlar şeklinde gerçekleştirmektedirler.

Ecdadımız Osmanlı döneminde hac kabileleri Mekke ve Medine'ye "sur-re alayları" nezaretinde gönderilirdi.

Cumhuriyet döneminde ise 1953 yılında vatandaşlarımızın hac ibadetini yerine getirebilmesi için bir Bakanlar Kurulu Kararı çıkartılmış ve 1979 yılına kadar çeşitli şahıs ve şirketlerce organizeler düzenlenmiş ve birçok sıkıntı yaşanmıştır. Bu yılda çıkartılan bir başka Bakanlar Kurulu Kararıyla hac organizasyonu yapma görevi Diyanet İşleri Başkanlığı'na verilmiştir.

Daha sonra bu kararnâmelerde yapılan değişiklikler ile 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kuruluş ve görevleri hakkında kanun ve söz konusu kararnâmelere dayanılarak çıkartılan yönetmeliklerle ülkemizden yapılan hac organizesi bugünkü halini almıştır.

Bilindiği gibi bugün ülkemizden hac yapmak üzere Suudi Arabistan'a giden vatandaşlarımıza bu ibadetin ifası sırasında Diyanet İşleri Başkanlığı ile Başkanlığımızın denetim ve gözetimi altında organizasyon yapan seyahat acentelerince yardımcı olunmaktadır.

Ömründe bir defa hac yapmak üzere mukaddes topraklara seyahat edecek vatandaşlarımıza bu ibadetlerini eksiksiz yapabilmeleri için organizasyonlar içinde çeşitli ekipler oluşturulmakta ve bu ekiplerde çok sayıda personel görevlendirilmektedir. Bu ekipler ve bu ekiplerde görevlendirilen personelin görevlerinden kısaca bahsetmek gerekirse bunları şöyle sıralamak mümkündür:

Sayın Diyanet İşleri Başkanının nezaret ettiği organizasyonlarda;

a) Organizasyonun düzenli bir şekilde yürütülmesi ve bunun için her türlü tedbiri almak üzere bir başkan yardımcısının sorumluluğunda Hac İdare Merkezi;

b) Organizasyonunun sağlıklı bir şekilde yürütülüp yürütülmediğini gözetlemek ve varsa aksayan yönlerini belirlemek ve giderilmesi için yapılması gerekenleri belirtmek üzere Denetim Ekibi;

c) Hacılarımızın dinî konularla ilgili sorularını cevaplamak ve hac menâsiki konusunda kendilerini aydınlatmak üzere Fetva ve İrşad Ekibi;

d) Hacılarımızın Mekke ve Medine'de iskân edilecekleri yerleri kiralamak ve hacılarımızın buralarda kaldıkları süre içerisinde rahat ibadet edebilmeleri için gereken tedbirleri almak üzere Mekke ve Medine Kiralama Ekipleri;

e) Hacılarımızın sağlık hizmetlerini ifa etmek üzere Sağlık Ekipleri;

f) Hacıların ikamet mahallerinden Harem-i Şerif'e, oradan da evlerine rahat bir şekilde gidip-gelmelerini, meşâir intikalleri ve ziyaret yerleri için gerekli nakil vasıtalarını temin etmek ve hareket planlarını yapmak üzere Servis Ekibi;

g) Hacılarımızın hava alanlarındaki işlemlerine yardımcı olmak üzere Hava Limanı Ekibi;

h) Mekke ve Medine'de hacılar için ihtiyaç duyulacak demirbaş eşya, ilaç, tıbbi cihaz ve diğer sağlık malzemelerini temin etmek, yemek ihtiyacının karşılanması için gereken tedbirleri almak üzere Ayniyat Ekibi;

i) Başkanlık Hac İdare Merkezi ve kabile görevlileri ile hac organizesi düzenleyen acente sorumluları ile koordineyi sağlamak üzere Başkanlık Acenteler Sorumlusu;

j) Organizasyonun her safhasında hacılarımızın yanında bulunmak ve ibadetlerini eksiksiz olarak yapmalarına yardımcı olmak üzere Kabile Başkanları ve Din Görevlileri gibi ekipler oluşturulmaktadır.

Organizasyonun sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve vatandaşlarımızın ibadetlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmeleri için bu ekiplerde görevlendirilen ve sayıları yıllara göre değişmekle birlikte 4500-5000'leri bulan personelin birbirleriyle uyumlu, gayretli ve özverili olarak çalışmalarına bağlı olduğu izahtan varestedir.

Burada Hac Kararnâmesinin birinci maddesi; yani, amaç maddesine dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu maddede, "Bu kararın amacı, hac farızasını yerine getirmek veya umre yapmak üzere Suudi Arabistan'a gidecek vatandaşların bu ziyaretlerini, Devletimizin onuruna yaraşır biçimde, her türlü çıkarından uzak, sağlık ve güvenlik şartları içinde yapmalarını sağlamak ve bu ibadetlerin usulüne uygun bir şekilde ifa edilmesinde vatandaşlara yardımcı olmak için gerekli usul ve esasları düzenlemektir." denilmektedir. İşte bu amacı gerçekleştirebilmek için çok iyi seçilmiş, eğitilmiş, birbiriyle uyumlu, gayretli ve fedakârane çalışan elemanlara ihtiyaç duyulduğu açıktır.

"Bir zincirin gücü en zayıf halkası kadardır", "İşlerini arada sırada değil, sürekli düzgün yapanlar için başarmak bir alışkanlıktır", "Doğru çözümleri bulanlar hedeflerine varırlar" özdeyişleri, bir organizasyonun başarılı olabilmesi için tüm çalışmalarının ve çalışanlarının, yani ekip personelinin aynı anlayış, kavrayış ve gayretle düzgün çalışmasına bağlı olduğunu ne güzel ifade etmektedir.

Denetim Ekibi olarak yaptığımız gözlemlerde genelde ekipler ve personel arasında uyumun olduğu, çalışmalarının gayretli ve başarılı olduğu müşahade edilmekle birlikte; az da olsa görev bilincinde zayıflık bulunan, umursamaz ve beşerî münasebetleri yetersiz, birbirlerine ve hacılara karşı kaba, kırıcı ve nezaket kurallarına aykırı davranan görevlilere de rastlanmaktadır. Bunun ortadan kaldırılması veya en aza indirilmesi için eğitimin önemi büyüktür.

Şunu da ifade etmek gerekir ki, 1979 yılından bu yana Başkanlığımızca düzenlenen hac organizasyonunda görev alan Diyanet İşleri Başkanlarından hiz-

metlisine kadar her kademedeki personel gece gündüz demeden, sıcakta, soğukta, her türlü ağır şartlarda, büyük bir özveri ile çalışmış ve vatandaşlarımızın hac ibadetlerini eksiksiz yerine getirebilmeleri için gayret göstermişlerdir.

Görevinde üstün gayret ve başarı gösterenlerin ödüllendirilmesi için Denetim Ekip Başkanlığı'nca hemen her yıl tekliflerde bulunulmuş ve Başkanlığımızca bu kişiler çeşitli şekillerde ödüllendirilmişlerdir.

Ayrıca bu gayret ve başarılı organizasyonlar sonucunda Başkanlığımızın hac organizasyonu uluslararası kurumlarca birkaç defa ödüllendirilmiştir. Bu başarı tüm teşkilatımıza aittir. Her zaman olduğu gibi bugün de bu konuda da gayretli ve başarılı teşkilat mensuplarımızla gurur duymalıyız.

Ülkemizde hacı adayları ve kafilelerde görevlendirilen din görevlileri için seminer tertip edilmekte ise de, organizeenin omurgasını oluşturan ekip personelinin eğitimi için yeterli zamanın ayrılmadığını düşünmekteyim. Bilebildiğim kadarıyla ekiplere Suudi Arabistan'a hareketlerinden birkaç saat önce hareket planları ve görevleriyle ilgili özet bilgiler verilmektedir. Bu da yeterli olmamaktadır. Halbuki, hacı adayları için nasıl ki kabile başkanları ve din görevlilerine önceden günlerce süren seminerler veriliyorsa ekiplerde görevlendirilen personele de ilgili daire yetkilileri ve ekip başkanlarıncı gerekli bilgilendirme yapılmalı ve bilhassa birbirilerine, hacılarımızı ve diğer insanlara karşı nasıl davranmaları gerektiği konusunda yeterince eğitilmelidirler.

Daha başarılı bir organizasyon için daha çok gayret ve daha çok eğitim gereklidir diyor, beni sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

Saygılarımla.